

במדיונה

(המשך מעמוד 6)

להתבצע. אתה צריך להתקשר עם משרד החוץ, יעץ לו מארחה.

הגברת לא צחקה. כמסמך היום נקי בע ביקור בנצרת — אך לא לפני שהזוג נלקח לביקור בבניין סולל בונה בחיפה. כי אשר הגיעו לנצרת, חיכו להם ראש העיר וכמה נכבדי העיר וההסתדרות, לארוחת צהרים במלון גראנד ניו.

לקינוח הסעודה זיכר סגן ראש העיר על שלום בכלל ועל שלום בין יהודים וערבים בפרט. ואז בא תורו של אמבויה להשיב. הוא עשה זאת במיבטא אנגלי תרבותי ובינימוס החלק של מדינאי מנוסה. אך גם המדינאי המנומס לא יכול היה להתאפק מלהעיר: "קייחתי שיהיה זה ירחיבש, אבל זה לא כל כך ירחיבש — בעיקר לצערה הרב של אשתי".

המסובים צחקו צחקו טובי לב; רק הגברת אמבויה לא צחקה. כי מרוב תוכניות, נאיר מים, קבלות פנים והרצאות אבד אפיו הן פרטי אינטימי של הביקור בארץ. בסוף השבוע, עוד לפני המועד שנקבע לסיום הביקור, החליט אמבויה לעזוב את הארץ — מסיבות פנימיות של קנייה.

עתונות

ידיעת השבוע

ידיעה במערב, מיום 23 בינואר, 1962, בקשר עם ההאשמה הסובייטית כאילו שגרירות ישראל במוסקבה עוסקת בריגול:

בתודעה שיפוסם משרד-החץ תחנה ישראל בתוקף את האשמות הריסות-התחנות כלפי השגרירות הישראלית תוך ציון מפורט כי עובדי עסקים בתצפית אנטי-סובייטית שית ובמעשיריגול.

אבל בלי נקודות

מול אלף המהנדסים השובתיים, שמילאו את אולם בית המהנדס בתל-אביב, גיפנף זאב שץ בגליון עיתון. מהנדס חברת החשמל התחיק ואיש מפא"י גילה את אוזני השובתיים על גבלה נפשית, לדעתו, שנעש תה מעל דפי שבווען עברי, היוצא במדינת ישראל. "עד אנה הצענו" סער מהנדס שץ, "אם בעמוד הפנימי מודפסת שחיתות כי זאת?" הוא קרא מהגליון שבידו:

"שבתות המהנדסים, שהוכרזה בניגוד ל-עמדת ההסתדרות, מערערת לא רק את יסודות המשק, אלא פוגעת גם באוירה בי ארץ — אשר צריכה להיות אחירה של קליטה כלכלית, חברתית, וחברתית, למען העליה הזורמת אלינו. שבתות, ודחאק של השכבות המבוססות בישוב, אינן משרתות מטרה נעלה זו."

הוא קפץ את עתון דבר לילדים שבידו והכניסו לכיס. "וזה נותנים לקרוא לילדים בגיל ששני התרעם, זה ויליול באקדמאים. ממחר אני מפסיק את החתימה על העתון הזה." דבריו נתקבלו בתשואות. רק מהנדס אחד הסתייג: "שץ הגויים. ילד בן שש לא יבין מה שכתוב שם. זה בלי נקודות."

הגבול

האיש שלא עבד

"לעולם לא אעסוק בישראל בעבודת כפימים! שנבע גבריאל שומסקי-שומסקי עזר על האוניה שהובילה אותו איצה. כי אינטליגנט פולני אינו עובד עבודה גופנית!"

שומסקי הצעיר (25) הפר הרבה הבטחות, ביחוד בענייני כספים. אך הבטחה זו לא הפר מעולם. הוא לא עבד בארץ עבודה גופנית אפילו יום אחד.

עוזרו של גומולקה. לא קל היה הדבר. תחילה סיפר שומסקי כי הוא מראשי המהפכה של הסטודנטים הפולנים, שהעלתה את ולאדיסלב גומולקה לשלטון בי-1956. אך קשה היה לתאר את הנער הקטן והצענו, שהיה אז בן 20, בדמות שודדי בנקים למען המהפכה, כפי שסיפר.

קרוב לחדאי, כי שומסקי היה בפולין מארגן מקצועי של ארגוני-נוער קומוניסטיים. אמו היתה יהודיה, וכן גם אביו, אם כי התביש באב שישב בבית-סוהר, וסען כי אביו נוצרי. על כל פנים, זמן מה הצליח להתפרנס בארץ באותו מקצוע: תחרי

אהרון כהן נפרד מידידיו בפתח המשטרה

לכל הידידים —

האיש השלו ביותר בכל המהומה הזו היה אהרונצ'יק עצמו. ליד פתח הבניין נפרד מידידיו ומבני משפחתו ונכנס לתוכו. שם סיים את הפרוצדורה המשרדית וירד כשהוא נושא מזוודה ותיק. הוא לא דיבר עם איש. לפני שנכנס לניידת הספיק ללחוץ בחטף את ידו של צלם העולם הזה. "מסור שלום לכל ידידי", לחש לו, "ובקש סליחה מאלו שכתבו לי אך מחוסר זמן לא הספקתי להשיב למכתביהם."

ימאות

רבי-החובל חובל

ידיעה קצרה שהתפרסמה לפני שבוע בי עתוני הארץ, סיפרה, כי פועלי נמל ערביים בעדן איימו לשרוף אניה נושאת מטען יש-ראלי, אם לא תעווב מיד את שטח הנמל. רק אנשים מעטים ידעו כי ימים מספר קודם לכן איימה סכנה דומה על צחת מלחים ישראלים, שרב חובל נרגז איים לפטרם ולהרוידם בנמל עדן.

תשלום נוסף. כאשר יצאה המיכלית אורורה — השייכת לחברה הישראלית סו-מורפין — מנמל אילת, כשעל סיפונה צחת ישראלית של 25-סיפונאים, הנתונים לפיר קוד צחת איטלקי, נדמה היה כי הכל יעבור כשורה. אולם כבר בראשית המסע, כאשר האניה הריקה היתה בדרכה לנמל דורבה, לצורכי תיקוני-מיכודוק, התגלע הן כססון הראשון. כרגיל לפני עליה על מב-דוק יש לנקות את המיכלים ניקוי יסודי. רבי-החובל קרא לצחת הישראלית, הורה להם לרדת אל המיכלים.

אולם האנשים סרבו. לטענתם מגיעה להם תוספת שכר עבור ניקוי מיכלים יסודי, כי התאם לתקנון העבודה של איגוד הימאים הישראלי. רבי-החובל הודיע, כי עליהם לבצע עבודה זו כעבודת-יום רגילה. הצחת שיגר מיברק לאיגוד בחיפה, הודיע על העניין. התשובה הורחה לרבי-החובל להעסיק את הישראלים בהתאם לתקנון. אולם רבי-החובל סרב להשמע להוראות אלה. הוא הטיל את ביצוע העבודה על כמה מלחים איטלקיים, הודיע לאנשי הצחת כי הוא עומד לפטרם ולהוריים בנמל עדן.

פכסון רגיל. כאן נאלץ להתערב הקצין הראשון הישראלי, חיים רגוניס. הוא הבי היר לרב החובל שלא ירשה הורדת חבריו בנמל עיין. רב החובל הנועם חזר בו מהחלטתו, אולם רגוניס נצטחה לרדת מ-גשר הפיקוד בגלל התערבותו בענייני רב החובל.

כאשר ירדו השבוע נציגי איגוד הימאים לאילת, לשם הגיעה האוניה, כבר חיכו להם הימאים גדושי תלונות. לטענתם התנכלו להם רבי-החובל והצחת האיטלקי במכתן, על-מנת להוכיח לחברה הישראלית כי אי-אפשר לעבוד עם ישראלים, מאחר וחששו כי החברה עומדת למנות לאניה גם פיקוד ישראלי. כמו כן טענו הישראלים, כי רב החובל הוריד ישראלי בנמל אפריקאי כחרי-להירווח וגרם לשניים לשניים לאחר את האניה, כאשר יצא מהנמל בשעה מוקדמת מזה שנקבעה.

נציגי האיגוד, מצידם, היו אופטימיים. אלה הם סיסכוכים רגילים, שצן דובר

לה התעסק למען הבונד הישראלי, אחר-כך למען מפ"ם, אחר-כך למען מיסוד בני-בית, אחר-כך למען מפא"י.

שם קישר אותו משה שרת עם הוצאת ספרים אמריקאית, שנתנה לו מיקדמה בסך 3,000 דולאר, תמורת ספר שיכתוב על המרד בפולין. הכסף נעלם, הספר לא נברא. ואילו שומסקי עבר לסיעה הפרוגר-סיבית, היה מועמד לתפקיד מרכז-הנוער הארצי שלה.

סקרנות מסתורית. לאחר מכן קרה משהו מסתורי לשומסקי. הוא החל מגלה התעניינות מפתיעה בארגונים אופוזיציו-ניים, שגם מנגנון-החוץ הישראלי מתעניין בהם. כך החל מבקר במועדוני מק"י, הקים ארגון של עשרה משכילים פולניים. כשי נתבקש לחדור לשורות הפעולה השמית, נחשב כפרובוקטור ולא נתקבל. לעומת זאת התקרב לחוגים האופוזיציוניים הקטנים, ש החלו מתגבשים בשולי הבוהימה התל-אבי-בית. אך גם שם לא החזיק מעמד זמן רב. ממה הי האיש הלא-עובד-עקרונית? בעיקר מתרומות של ידידים רחמניים, להם ארב בקרנות דיונוגוף, ומהלחאות, אותן לא התי-זיר, עד שלפתע נעלם.

מה קרה? באחד הימים הופיע ליד מושב בגליל, יחף ובלוי, ונמסר למשטרה. לאחר מכן טען כי נאסר בידי הש.ב., נחקר על-ידו ששה ימים, אך עמד במיבחן. לאחר מכן נעלם שוב.

השבוע נפתרה התעלומה. שומסקי הלך בדרך כל הפסיכופאטים: הוא עבר את ה-גבול לעזה, סיפר, לדברי עתון קאהירי, כי יש בידו ידיעות על שלוש מחתרות חשור-בות, המתכוננות להפיל את המישטר בי-ישראל.

פרשת כהן

תהנה אחרונה

בניין תחנת משטרה מחוז חיפה, זו היתה תחנתו האחרונה של אהרונצ'יק כהן כאורה חופשי במדינה. כאשר הגיע לשם ביום רביעי שעבר, על מנת לנסוע לבית

בורח שומסקי

לכל הפסיכופאטים — מוצא

כהן בדרך לבית הסוהר

שלום!

האיגוד, ראובן פלצור, ברור לנו כי נצליח ליישבם בדרכי שלום. המלחים הישראלים עצמם הודיעו, כי בשום אופן לא יחזרו לשרת תחת אותו פיקוד.

נוער

מה הם יודעים?

גולדה מאיר היא ראש משלחת ישראל באו"ם; "משה שמיר חיבר את הספר נויי אש"; "הודו שייכת לגוש המערבי"; "קרית ענבים נמצאת לא רחוק מטבריה". עובדות מעין אלה לקוחות מאוצר ידיעותיהם של בני נוער ישראליים בגיל 13-14. זאת התברר בסקר שערכו שני מדריכים של תנועת הנוער העובד והלומד (לשעבר התנועה המאוחדת). הסקר לא נערך במעי-ברה אלא בקיצוץ התל-אביבי של התנועה, באיזור האריסטוקרטי של העיר, כשהמשרי-בים הם ברובם צברים, בניס למשפחות ותי-קות ובחלקם תלמידי גמנסיה.

"פשוט כאב הלב" מניתוח התשור-בות התברר, שבעוד שהחניכים גילו בקי-אות יחסית בנושאים הקשורים בפוליטיקה, בעיות התנועה הקיבוצית והיסטוריה, גי-לו רובם בורות מוחלטת בשאלות גיאוג-רפיה, ספרות, תיאטרון ומוסיקה. כך, לי-משל, ציינו 15 צעירים כי משה שמיר חיבר את נויי אש. 62 חניכים לא ידעו לקרוא אפילו בשם ספר אחד של ינאל מוסינזון ומחציתם לא שמעו על המינגוויי.

כאשר התבקשו הנשאלים לציין מספר או מאיר מרגלית. הם הכירו רק את שמיר-שחקני תיאטרון ידועים, לא ציין אף אחד תיהם של חיים טופול ואורי ווהר. אף לא מביניהם את אהרון מסקין, חנה רובינא-אחד מבין המשיבים ידע לנקוב בשמו של מחזה כלשהו שהוצג בקאמר. כשהתבקשו לרשום סרטים שראו, מנו 80 אחוז מהם שלושה מערבוניים ושני סרטים של אלביס פרסלי.

בנקודה זו, ציינו עורכי הסקר: "זה הספיק לנו כבר. לא בדקנו את שאר ה-שאלות על הקולנוע. כי פשוט כאב הלב. כל עיין גוסף בהם הוויל דמעה גוססת מעינינו."